

ПАМ'ЯТКА

першочергових дій персоналу підприємств, установ та організацій у разі загрози вчинення терористичних актів

1. Заходи попереджувального характеру:

- здійснити комплексне обстеження стану надійності охорони об'єкта, посилити пропускний режим по допуску на об'єкт автотранспорту, персоналу і відвідувачів, проводити ретельну перевірку ввезеного на об'єкт майна і внесеної ручної поклажі. Для цих цілей використовувати технічні засоби (металодетектори, газоаналізатори, дозиметри, дзеркала для огляду автомобілів та ін.);
- вжити додаткових заходів щодо інженерно-технічної оснащеності об'єкта, додатково встановити модернізовані системи сигналізації і відеоспостереження в зонах підвищеного ризику;
- оснастити телефони об'єкта, зазначені в офіційних довідниках, автоматичними визначниками номера і звукозаписною апаратурою;
- у випадку загострення криміногенної обстановки в регіоні ввести чергування співробітників підрозділів безпеки, підсилити контроль за роботою особового складу охорони, регулярно здійснювати перевірки несений служби її денний та нічний час;
- сформувати у кожній зміні охорони групи майнового реагування. У ході щоденних інструктажів уточнювати бойовий розрахунок особистого складу, що заступає на чергування, звертати особливу увагу на доведення оперативної обстановки на об'єкті, а також на необхідність посилення пильності і підвищення відповідальності співробітників;
- силами співробітників підрозділів охорони і безпеки організувати проведення систематичних обходів і оглядів об'єкта і прилеглої до нього території з метою своєчасного виявлення підозрілих предметів і запобігання закладки вибухових пристроїв, а також установки сторонніх осіб, що виявляють підвищений інтерес до об'єкта;
- регулярно проводити перевірки підсобних приміщень і територій, не допускати перекриття шляхів евакуації людей і транспорту;
- внести її практику систематичне проведення перевірок проходження сигналів оповіщення від чергової зміни охорони до посадових осіб об'єкта, а також до компетентних антитерористичних підрозділів (СБУ – 044-559-34-34, 044-235-55-18);
- організувати практичні тренування зі співробітниками охорони і персоналом по діях при виникненні надзвичайної ситуації терористичного характеру;
- провести інструктивні заняття з персоналом про порядок дій при прийомі телефонних повідомлень з погрозами терористичного характеру і правилах поводження з письмовими анонімними матеріалами;
- при укладанні договорів оренди приміщень об'єкта обов'язково включати умови, що дають право підрозділам безпеки здійснювати перевірку зданих в оренду приміщень;
- здійснювати заходи щодо більш ретельному підборі персоналу об'єкта, у тому числі допоміжного складу. Більш ретельно здійснювати перевірку і допуск на об'єкт фахівців сторонніх організацій.

2. При виявленні підозрілого предмета на об'єкті:

- точно визначите місце перебування підозрілого предмета;
- опитуванням заявника й очевидців установите час виявлення предмета;
- зафіксуйте установчі дані осіб, що знайшли предмет, і забезпечте їхню присутність до моменту прибуття оперативно-слідчої групи правоохоронних органів;
- дайте вказівку не наближатися, не торкати, не розкривати, не переміщати знахідку, не заливати її рідиною, не засипати піском і фунтом, не користуватися радіо

і електроапаратурою, переговорними пристроями;

- організуйте евакуацію персоналу, використовуючи маршрути, віддалені від місця перебування підозрілого предмета;

- дайте вказівку співробітникам охорони оточити місце розташування предмета знаходитися на безпечній відстані від нього;

- при необхідності організуйте відключення побутових і виробничих комунікацій газу, води й електрики,

- повідомите про подію правоохоронні органи (СБУ – 044-559-34-34, 044-235-55-18; МВС – 102), викличте на об'єкт машини швидкої допомоги і аварійних служб;

- не знижуючи рівень охорони об'єкта, забезпечте можливість безперешкодного проходу або проїзду до предмета співробітників і транспорту оперативно-слідчої групи;

- надайте можливість фахівцям оперативно-слідчої групи опитати заявника та інших осіб, що підходили до підозрілого предмета;

- підсилюйте контроль за роботою особового складу охорони по всьому об'єкту.

3. При надходженні погрози по телефону:

Телефон є засобом зв'язку, який найчастіше використовують як злочинці (для передачі повідомлень про закладені бомби, захоплення людей і пред'явлення політичних або інших вимог), так і «телефонні хулігани», які висловлюють мнимі погрози. Приймаючи анонімне телефонне повідомлення про можливе здійснення актів тероризму необхідно пам'ятати, що вони несуть важливу криміналістичну інформацію, тому в розмові з анонімом необхідно запам'ятати і зафіксувати якнайбільше даних:

- зафіксувати дату, час і тривалість анонімного повідомлення;

- місце установки телефону, на який надійшло повідомлення, його номер, приналежність конкретному підрозділу і співробітнику;

- при одержанні анонімного повідомлення спробувати «зав'язати розмову» з анонімом і з'ясувати конкретну інформацію про його особу, професію, місце перебування і, якщо можливо, схилити до добровільного відмовлення від задуманої акції;

- під час розмови вжити заходів щодо запису фонограми анонімного повідомлення, визначення номера телефону анонімного абонента шляхом використання технічних можливостей даного телефонного апарата. При відсутності таких можливостей через співробітників спробувати повідомити про анонімне повідомлення службу безпеки (службу охорони) підприємства або телефонну станцію;

- по закінченню розмови з анонімом негайно повідомити про те, що трапилося, керівникові служби безпеки (служби охорони) для прийняття ними негайних заходів до попередження і локалізації можливих тяжких наслідків;

- по пам'яті скласти докладний опис висловлених погроз або повідомлення про передбачувані акти тероризму, а також висунутих ультиматумах та інших вимогах;

- усі дані про зміст погроз або вимог, викладених анонімним абонентом, характеристику його голосу, мови, манері викладу погроз і вимог повідомити керівникові служби безпеки (служби охорони) підприємства;

- для уникнення поширення чуток і паніки обговорювати отриману від аноніма інформацію з іншими співробітниками не рекомендується;

- при надходженні погрози на телефонний апарат з автоматичним визначником номера і звукозаписним пристроєм, відразу після завершення розмови з анонімом витягніть касету (мінідиск) з аудіозаписом і вживіть заходів щодо її збереження. Негайно встановіть на її місце нову касету для запису можливого наступного дзвінка

4. Вибух на території об'єкта:

У випадку вибуху необхідно негайно організувати і забезпечити виконання наступних основних заходів:

- за списком екстреного оповіщення викликати на об'єкт пожежних, швидку допомогу, рятувальників, комунальні служби (газ, електрика, тепло);
- за списком екстреного оповіщення повідомити про подію керівництво (адміністрацію) підприємства та правоохоронні органи;
- організувати евакуацію персоналу з епіцентру вибуху, зруйнованих або ушкоджених вибухом приміщень;
- до прибуття служби швидкої допомоги надати постраждалим первинну медичну допомогу;
- відключити подачу електроенергії, газу, води, тепла в ушкоджені вибухом приміщення;
- оточити місце вибуху і забезпечити його ізоляцію до прибуття компетентних органів;
- при виникненні пожежі вжити заходів щодо його гасіння власними силами і наявними протипожежними засобами.

5. Захоплення заручників:

При захопленні людей у заручники необхідно:

- негайно повідомити про надзвичайну подію правоохоронні органи і керівництво об'єкта;
- по можливості блокувати місце події, використовуючи технічні засоби охорони;
- підвищити пильність охоронців на всіх постах. Перевести систему відеоспостереження об'єкта в режим запису;
- не вступаючи в переговори з терористами, по можливості виконувати їхні вимоги, якщо це не зв'язано з заподіянням шкоди життя і здоров'ю людей;
- забезпечити евакуацію персоналу, які знаходяться поза місцем захоплення заручників;
- припинити доступ на об'єкт людей і проїзд автотранспорту;
- вжити заходів до безперешкодного проходу і проїзду на об'єкт співробітників правоохоронних органів;
- після прибуття спецпідрозділів правоохоронних органів надати їм необхідну інформацію: схеми об'єкта, поповерхові плани, схеми розташування систем, відеоспостереження, вентиляції, електропостачання та ін.;
- надалі діяти відповідно до розпоряджень керівника антитерористичної операції.

6. Одержання сигналу про евакуацію:

Якщо ви знаходитесь на своєму робочому місці, послідовно виконаєте наступні дії:

- без поспіху, істерик і паніки зберіть службові документи в сейф або в шухляди столу, що закриваються на ключ;
- візьміть з собою особисті речі, документи, гроші, цінності;
- закрийте вікна, вимкніть оргтехніку, електроприлади, освітлення;
- візьміть з собою і при необхідності використовуйте індивідуальні засоби захисту (протигази, респіратор);
- закрийте двері на ключ, ключ залишіть у замку;
- залишіть приміщення, рухайтесь маршрутами, які позначені в схемах евакуації;
- повертайтеся в покинуте приміщення тільки після дозволу відповідальних.

ПАМ'ЯТКА
членів команди надзвичайних ситуацій об'єктів масового перебування
людей

(ЗРАЗОК – торговий центр)

Збір команди надзвичайних ситуацій біля бюро управляючих торговим залом за командою «Поважні колеги код Б-1000» чи за іншою фразою, що має слова «код Б-1000». Інструкцію з дій, що потребують обставини надзвичайної ситуації, члени команди одержують від Керівника команди (директора торгового центру) чи його заступника (чергового управляючого торговим залом).

Дії команди по пошуку вибухових пристроїв, якщо прийнято рішення про не закриття магазину і евакуації співробітників та клієнтів не провадиться

Кількість пошукових груп в зони пошуку визначає керівник при прийнятті рішення.

Кожна пошукова група повинна складатись не менше ніж з двох чоловіків з тим, щоб дії одного дублювалися іншим співробітником.

Що шукати? Шукайте речі, які лежать не на своєму місці або її просто не повинно бути у магазині. Особливу увагу звертають на усі речі, знаходження яких у приміщенні магазину нелогічно.

Огляд приміщення треба проводити методично, пересуваючись по колу від стін до центру чи по рядах, відмічаючи маркером. Ряди з товаром спочатку оглядають з низу до рівня очей, а вище при повторному огляді. Необхідно ретельно оглянути вікна, впевнитись, що зовні на них немає ніяких речей, що прикріплені до рами.

Оглядають меблі, підлогу, кондиціонери, прилади опалення тощо.

Якщо знайшли підозрілі речі члени пошукової групи ні в якому разі не повинні до них доторкатися, оскільки в подальшому працювати з ними будуть професіонали,

У випадку знаходження підозрілих речей керівництво компанії може прийняти рішення про евакуацію осіб, що знаходяться у Торговому центрі.

Евакуацію клієнтів та персоналу необхідно провадити спокійно і послідовно, без роз'яснення реальних причин закриття магазину. Не допускати паніки,

НІ В ЯКОМУ РАЗІ НІ КОЛИ НЕ КАЖІТЬ, ЩО В ПРИМІЩЕННІ Є ВИБУХІВКА!

Зробіть повідомлення, що, наприклад, в магазині вийшла з ладу вентиляція чи якась інша аварійна ситуація. Попросіть клієнтів магазину вийти з приміщення. Робіть це спокійно, але настійно. Персонал Торгового центру не повинен робити ні яких заяв засобам масової інформації. Представникам засобів масової інформації запропонувати звернутися до менеджера по зв'язках з громадськістю у Центральний офіс.

Усі працівники Торгового центру повинні бути проінструктовані про недопустимість обговорення ситуації з ким-небудь, особливо з пресою.

План евакуації повинен бути розроблений із врахуванням місця знаходження підозрілого предмету та інших обставин. При цьому встановлюється пріоритетність евакуації. В обов'язковому порядку перевіряється безпечність евакуаційних проходів.

Необхідно, щоб директор чи управляючий залом, який займається евакуацією, після закінчення евакуації здійснив огляд усієї будівлі Торгового центру з метою переконатися, що його покинули усі.

Чутливі місця. Важливо, щоб охорона контролювала усі місця життєзабезпечення Торгового центру (компресорну, електрощитову, газову котельню тощо), вихід з ладу яких може призвести до негативних наслідків.

Найбільш чутливими місцями для закладення вибухових пристроїв є ті місця,

до яких клієнти мають вільний доступ, це, наприклад, місця парковки, баки для відходів; в торговому залі – товарна упаковка, між палетами на стелажах тощо; туалетні та побутові кімнати; адміністративні та виробничі приміщення, куди клієнти не мають права заходити, однак можуть пройти під виглядом представників громадськості або влади.

Характеристика та призначення вибухових пристроїв, які використовуються для актів тероризму

Вибухові пристрої, що використовуються на території України, в основному виготовляються в не заводських умовах і їх відмінність, в основному витікає від можливостей тих, хто виробляє пристрої. Це загострює ситуацію, оскільки вибухові пристрої, що виготовлені промисловим способом, легше виявити і знешкодити.

За своїм виглядом вибухові пристрої, як правило не відрізняються від повсякденних речей; підкладаються в най різноманітні місця; доставляються до місця най різноманітними способами.

По своєму призначенню вибухові пристрої можна поділити на:

- ті, що направлені на конкретну особу;
- ті, що направлені проти діяльності підприємства, організації, фірми.

Перша категорія вибухових пристроїв маскується під кореспонденцію (бандеролі, посилки, заказні листи з поміткою відкрити особисто конкретною особою, речі, що передаються як подарунки (радіоприймач, коробка солодощів тощо). Вибуховий пристрій може бути закладений і в букет квітів, пачку сигарет, іграшку тощо.

До особливої категорії вибухових пристроїв відносяться спеціальні пристрої для вибуху автомобілів і які можуть прикріплюватися до їх різних частин в період, коли вони знаходяться без нагляду на стоянці, місці парковки.

Інша категорія вибухових пристроїв доставляється в приміщення особами, що приймають участь в організації теракта чи людьми, які діють за їх проханням і можуть не підозрювати про злочинство.

Вибухові пристрої можуть бути залишені під виглядом забутих речей, у тому числі у камері схову.

Попередження про закладення вибухового пристрою

Якщо вибуховий пристрій використовується з метою залякати конкурента, примусити його відмовитися від якоїсь конкретної сфери діяльності, звести рахунки, відомстити тощо, як правило, до цього попередньо пробують відносно мирно врегулювати відносини.

Практика показує, що для більшості потерпілих спроба вибуху не була несподіванкою, але вони не прийняли необхідних заходів, або ці заходи виявились недостатніми.

Інша ситуація складається при спробах вибуху, викликаних бажанням терористів подібним образом привернути увагу на конкретні обставини. Для цієї мети частіше вибирають об'єкт, що найбільше відвідується значною кількістю людей.

Попередження про вибух, то буде, може поступити різним способом: по телефону, просто поштою, чи електронною, через третіх осіб.